

Zbierkovým predmetom mesiaca apríl 2024 je *pohľadnica Považského Podhradia z ateliéru Márie Holoubkovej v Trenčíne.*

Vybraný zbierkový predmet je zaradený medzi ekranický materiál fondu histórie a do vlastivedného múzea sa dostal vďaka zberateľovi starobylých pohľadníc p. Gumančíkovi. Pohľadnica zachytáva dobový obraz mestskej časti Považské Podhradie s dominantou hradu Bystrica. V popredí si môžeme všimnúť ešte neregulovaný tok rieky Váh, ktorá obyvateľov v minulosti trápila častým vylievaním sa mimo koryto.

V pravom dolnom rohu nemožno prehliadnúť autorku fotografie. *Mária Holoubková, rod. Urbasiówna* (1898 – 2004), pochádzajúca z Poľska, je označovaná za jednu z prvých profesionálnych fotografiek na Slovensku. Jej umelecká tvorba sa dotýkala aj nášho považsko-bystrického regiónu. Okrem Považského Podhradia a mesta Považská Bystrica, nafotila aj dobové fotografie Manínskej tiesňavy. Čaro filmu a fotografie ulahodilo jej oku už v mladom veku a táto životná vášeň jej vydržala až do smrti. V roku 1919 si otvorila vlastný fotoateliér v Trenčianskych Tepliciach. Kúpeľné mesto, v ktorom tvorila a pracovala, jej ponúkalo veľa možností stretávať sa s rôznymi osobnosťami. Neskôr ateliér presťahovala do Trenčína a pomenovala ho ako *Foto Holoubková*. S mestom Trenčín sa spája aj jej osudová láska. V roku 1932 sa vydala za českého maliara *Jozefa Holoubka*, ktorého spoznala práve v Trenčíne, v hoteli Tatra. Viedla čulý spoločenský život a stretávala sa s elitnými osobnosťami. Pred objektívom jej pózoval prezident T.G. Masaryk, Andrej Hlinka, Ján Golian, či Eduard Beneš a mnoho ďalších známych česko-slovenských osobností.

Okrem fotografovania a podnikania bola aj spolumajiteľkou spoločnosti *Tatrafilm*. Popri fotografovaní sa venovala natáčaniu dokumentárnych filmov. S obľubou zachytávala prírodu, architektúru a folklór. Vďaka jej tvorbe sa nám zachovala vizuálna pamiatka na mnohé mestá pred ich masívnou urbanizáciou, tak ako to bolo aj v prípade Považskej Bystrice a okolia. Jej „*dopisnice*“ patrili k prvým pohľadniciam, ktoré sa vyrábali fotografickou cestou a pracovala výhradne so sklenenými platňami negatívov. Žiaľ, v roku 1955 zasiahol do jej podnikania komunistický režim a musela s ním skončiť. Mária Holoubková sa dožila úctyhodných 106. rokov a oprávnene ju môžeme označiť za novátorskú a cieľavedomú ženu, ktorej dielo a činnosť ostáva obdivované dodnes.

Text: Mgr. D. Kukučová

Grafika: Mgr. J. Chudovská